

دولت با اصلاح نظام ارز چندنرخی، علاوه بر جلوگیری از هدررفت منابع ارزی و اعطای رانت به واردات تصمیم به حمایت از تولید و معیشت مردم با تک‌نرخی کردن ارز و همچنین اعطای کالاپرگ به انتهای زنجیره و مستقیماً به خود مردم کرده است. این اقدامات زمینه تحقق عدالت از بین بردن رانت و فساد و از همه مهم‌تر شفافیت و ثبات‌بخشی به اقتصاد را فراهم کرده است. ■ ■ ■

یکی از اصلاحات مهم در زمینه اصلاح نظام ارزی کشور، تمرکز بر حذف ارزهای چندگانه است. در این راستا نیز یکی از اصلاحات مهم اقتصادی دولت در بخش نظام ارز چندنرخی، حذف نظام ارز چندنرخی و حرکت به سمت تک‌نرخی کردن ارز و اعطای یارانه ارزی کالاهای اساسی به انتهای زنجیره است. مشکلات فراوان نظام ارز چندنرخی برای تولید کشور و عدم اصابت به هدف برای حمایت از معیشت مردم دلیلی بود که دولت به سمت این اقدام مهم اصلاحی رفت.

در نظام چندنرخی، اغلب ارز پارانه‌ای به واردکنندگان کالاهای مصرفی یا مواداولیه خاص اختصاص می‌یابد. در مقابل، بسیاری از فعالان واقعی اقتصاد و تولیدکنندگانی که در بازار حضور و نیاز به مواد اولیه دارند یا در صف‌های طولانی دریافت ارز باقی می‌مانند یا اصلاً امکان دریافت این ارز را پیدا نمی‌کنند، نتیجه این امر آن است که تولیدکنندگان مجبور می‌شوند مواداولیه و مورد نیاز خود را از بازار آزاد و با قیمت‌های واقعی و بسیار بالاتر تأمین کنند.

این وضعیت یک نابرابری شدید در بازار ایجاد می‌کند. تولیدکننده‌ای که مواداولیه خود را با قیمت گران آزاد تهیه می‌کند، نمی‌تواند با واردکننده‌ای که همان کالا را با ارز پارانه‌ای وارد کرده و با قیمت پایین‌تر عرضه می‌کند، رقابت کند. این موضوع انگیزه تولید را کاهش داده و باعث می‌شود بسیاری از واحدهای تولیدی با مشکل مواجه یا حتی تعطیل شوند. بنابراین ارز چندنرخی به جای حمایت از تولید به بلایی بر سر تولیدکنندگان داخلی تبدیل شده است و رقابت سالم را از میان می‌برد.

یکی دیگر از پیامدهای مخرب ارز چندنرخی، تخلیه منابع ارزی کشور است. زمانی که ارز با قیمت پایین‌تر از بازار واقعی آن عرضه می‌شود، تقاضا برای دریافت آن به شدت افزایش می‌یابد. این تقاضای کاذب باعث می‌شود که حجم عظیمی از ارز کشور خارج شود، اما در مقابل، کالاهای متناسبی با آن ارزش واد بازار نشود. این روند منجر به کاهش ذخایر ارزی کشور می‌شود که در بلندمدت می‌تواند توانایی دولت برای تأمین نیازهای اساسی کشور را به خطر بیندازد.

علاوه بر این، وجود نرخ‌های متعدد ارزی، نااطمینانی نمی‌توانند با اطمینان درباره آینده قیمت‌ها و هزینه‌های خود تصمیم‌گیری کنند. هم صف شکل گرفته برای تخصیص ارز از ران قیمت و هم مسئله سازوکار غلط تخصیص ارز با اضای مدیران دولتی، فضای کسب‌وکار را مبهم می‌کند. نااطمینانی ناشی از این بی‌ثباتی، سرمایه‌گذاران را فراری می‌دهد و باعث می‌شود که سرمایه‌ها به جای ورود به بخش‌های مولد به سمت

ضمن بهبود معیشت و تقویت تولید

شاخص «پیش‌بینی‌پذیری» به اقتصاد برمی‌گردد

ارسلان قاسمی، معاون حقوقی و امور مجلس اتاق تعاون ایران و محمد نجفی‌زاده، کارشناس حوزه سیاستگذاری در گفت‌وگو با «جوان»

زمینه‌سازی ثبات اقتصادی، حمایت از تولید و تقویت معیشت مردم با اقدام اصلاحی اخیر دولت را تشریح کردند

امکان تولید کالا در کشور وجود داشته باشد. در همین

راستاست، اقدام دولت در راستای تولید کالاهای اساسی و رساندن آن به دست مصرف‌کنندگان مثبت ارزیابی

می‌شود. این اقدام از یک طرف به نفع تولیدکنندگان است و ایجاد شغل صورت می‌گیرد و از طرف دیگر منافع مصرف‌کنندگان را تأمین می‌کند.

وی ادامه داد: نظارت دقیق دولت بر چگونگی اجرای طرح حذف ارز ترجیحی و توزیع اقلام مورد نیاز مردم از اهمیت بالایی برخوردار است. دولت باید با جدیت به دنبال کنترل بازار باشد و از اشتغکی آن جلوگیری به عمل بیآورد.

■ حمایت مستقیم از معیشت مردم

همچنین محمد نجفی‌زاده، کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی در رابطه با اهمیت تصمیم اخیر دولت در تک‌نرخی کردن ارز گفت: حذف ارز ترجیحی و نظام ارز چندنرخی به این مناسبت که به افراد اجازه می‌دهیم در یک فضای رقابتی و سالم به فعالیت بپردازند. این امر همزمان که دولت سیاست‌های را در راستای حمایت از مردم و تضمین دسترسی آنان به کالاهای اساسی با یک نرخ واقعی و واحد برای ارز مواجه باشند، دیگر کسی نمی‌تواند با استفاده از رانت ارزی، کالای خود را زیر قیمت

ثبات‌بخشی به اقتصاد را فراهم کرده است.

■ حمایت بخش خصوصی واقعی از تک‌نرخی کردن ارز

ارسلان قاسمی، معاون حقوقی و امور مجلس اتاق تعاون ایران با اشاره به خاطر نشان کرد: در این موضوع شکی نیست که حذف ارز ترجیحی یکی از ضروریات برای اصلاح اقتصادی در کشور است. حالا که دولت اقدام به اجرای این سیاست کرده، باید با حساسیت و دقت بالایی دست به عمل بزند و سیاست‌های را در راستای حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان به اجرا بگذارد. نکته مهم تصمیم صحیح و قاطع دولت در حذف تصمیم دولت را به همراه دارد، زیرا نرخ ارزهای چندگانه عامل رانت و فساد بودند.

قاسمی گفت: پرداخت یارانه به مصرف‌کنندگان وقتی کالایی نباشد، دردی در دمان نمی‌کند. بنابراین، همزمان که دولت سیاست‌های را در راستای حمایت از مردم و تضمین دسترسی آنان به کالاهای اساسی با قیمت مناسب در دستور کار قرار داده است، باید از تولیدکنندگان نیز حمایت به عمل بیآورد. به نحوی که

مرکزی برای تأمین ارز با قیمت‌های غیرواقعی برداشته و منابع ارزی کشور مدیریت‌پذیرتر شود.

یکی از دغدغه‌های اصلی در زمان حذف ارز ترجیحی، این مسئله، استراتژی «هدف‌مندسازی یارانه‌ها در انتهای

زنجیره» را در پیش گرفته است. به این معنا به جای اینکه یارانه ارزی به واردکننده یا تولیدکننده داده شود (که ممکن است به مصرف‌کننده نهایی نرسد)، این یارانه مستقیماً به مردم در قالب کالاپرگ الکترونیک به شکل درآمد سرانه و هدفمند برای اعتبار خرید کالاهای اساسی پرداخت می‌شود. این روش تضمین می‌کند که حمایت دولت دقیقاً به دست کسانی می‌رسد که به آن نیاز دارند و اثر توری ناشی از آزادسازی نرخ ارز بر سفره مردم جبران می‌شود.

دولت با اصلاح نظام ارز چندنرخی، علاوه بر جلوگیری از هدررفت منابع ارزی و اعطای رانت به واردات، تصمیم به حمایت از تولید و معیشت مردم با تک‌نرخی کردن ارز و همچنین اعطای کالاپرگ به انتهای زنجیره و مستقیماً به خود مردم کرده است. این اقدامات زمینه تحقق عدالت از بین بردن رانت و فساد و از همه مهم‌تر شفافیت و

بازارهای سفته‌بازی مانند بازار ارز و طلا سرازیر شوند. تکرار همین امر منجر به تشکیل یک چرخه معیوب در اقتصاد می‌شود، چرخه‌ای که در آن افزایش قیمت کالاها و ارز، نااطمینانی را بیشتر کرده و نااطمینانی خود دوباره باعث افزایش قیمت‌ها و خروج سرمایه می‌شود.

در راستای رفع این معضلات و پایان دادن به پیش‌بینی‌ناپذیری در اقتصاد، دولت تصمیم گرفته است که اصلاحات اساسی در نظام ارزی اعمال کند. محور اصلی این اصلاحات، حذف ارز چندنرخی و ایجاد یک نظام ارزی تک‌نرخ است. در این نظام، نرخ ارز براساس عرضه و تقاضا و واقعیت‌های اقتصادی تعیین می‌شود و به رسمیت شناختن بازار غیر رسمی (یا همان بازار آزاد) بخشی از این واقعیت‌گرایی است.

دخالت دولت در بازار ارز در نظام جدید، نه به شکل تثبیت نرخ‌های واقعی، بلکه به شکل مؤثر و هدفمند خواهد بود. این بدان معناست که دولت از ابزارهای مالی و پولی برای مدیریت نوسانات شدید و جلوگیری از شوک‌های ناگهانی استفاده می‌کند، اما اجازه می‌دهد نرخ ارز به تعادلی برسد که بازتاب‌دهنده ارزش واقعی پول ملی باشد. این اقدام باعث می‌شود که فشار از روی بانک

۵۰ هزار میلیارد تومان سهم وام اشتغال مددجویان برای سال ۱۴۰۵

این نماینده مجلس خاطر نشان کرد، وقتی مبالغ و اعتبارات به موقع در اختیار نهادهای حمایتی قرار می‌گیرد، این امکان به وجود می‌آید که مددجویان در اسرع وقت به تسهیلات دسترسی پیدا کنند و بتوانند آنها را در طرح‌های مدنظر به کار بیندازند. این امر به لحاظ حل مشکل ناتازاری انرژی و توانمندسازی مددجویان از اهمیت اساسی برخوردار است.

سنگدوینی گفت: به منظور حمایت از اقشار ضعیف و مددجویان و ایجاد امکان دسترسی سریع آنها به اعتبارات، تلاش خود را در راستای تعیین سهمیه وام اشتغال مددجویان در قانون بودجه به کار می‌گیرد. هر چقدر جزئیات با دقت بیشتری در ارتباط با وام اشتغال مددجویان مشخص شود، زمین برای دسترسی به موقع نهادهای حمایتی به اعتبارات به منظور ارائه آنها به مددجویان بیش از پیش فراهم می‌شود.

وی ادامه داد: وقتی اعتبارات با تأخیر به دست مددجویان می‌رسد، بر اثر تورم از ارزش آنها کاسته می‌شود. به همین دلیل، این موضوع اهمیت دارد که منابع به موقع در اختیار نهادهای حمایتی قرار بگیرد تا در طرح‌های مدنظر در زمینه پتل‌های خورشیدی به کار بیفتد. به کار انداختن وام‌های اشتغال در حوزه‌های مولد، زمینه را برای دسترسی مددجویان به درآمد پایدار مهیا می‌کند، این به معنای تضمین توان باز پرداخت تسهیلات از سوی مددجویان است.

این نماینده مجلس خاطر نشان کرد: باز پرداخت به موقع تسهیلات وام اشتغال نیز از اهمیت اساسی برخوردار است، زیرا زمینه‌سازی برای پرداخت وام به دیگران صورت می‌گیرد. شبکه بانکی کشور و به ویژه بانک مرکزی باید نگاه مساعدتری نسبت به وام اشتغال مددجویان داشته باشد، زیرا این اعتبارات قرار است در حوزه توانمندسازی مددجویان، بی‌نیاز کردن آنها از حمایت‌های دولتی و رفع مشکل ناتازاری انرژی به کار گرفته شود.

سنگدوینی گفت: با توجه به عملکرد مثبت نهادهای حمایتی در زمینه اعطای وام اشتغال و توانمندسازی مددجویان، لازم است حداکثر حمایت از طرح‌های اعطای وام اشتغال به مددجویان با محوریت نهادهای حمایتی در قانون بودجه صورت بگیرد. به طور کلی، حمایت از اقشار ضعیف و متوسط در قوانین بودجه سالانه باید مدنظر باشد. به ویژه در شرایط تورمی فعلی ضرورت این امر بیش از پیش احساس می‌شود.

صاحب‌خانه‌های تهران

جوان

به بانک مرکزی سپرده نشود، تصریح کرد: وام اشتغال مددجویان یکی از مهم‌ترین انواع تسهیلات حمایتی است که با هدف کمک به معیشت اقشار ضعیف در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد. نهادهای حمایتی عملکرد مناسبی در این زمینه داشتند و با پیگیری به کار انداختن منابع اشتغال به مددجویان در صف انتظار این وام فراهم خواهد شد و توپ در زمین دولت خواهد بود تااجرای قانون را کلید بزند و تسریع در پرداخت وام

وی ادامه داد: اعطای وام اشتغال به مددجویان به منزله توانمندسازی

آنها و افزایش امید به زندگی خانواده‌های اقشار ضعیف است. این موضوع اهمیت دارد که اعتبارات در بخش‌های مولد به کار بیفتند و در عمل به توانمندسازی مددجویان و دسترسی آنان به درآمد پایدار منجر شوند. در همین راستا، اتصال وام اشتغال مددجویان به طرح‌های پتل خورشیدی مثبت ارزیابی می‌شود.